

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 10 korona.

Félévre . . . . . 5 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata . . . 20 fillér.

Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetéset és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Világháború.

Egyelőre nyugalom állott be az orosz harcsteren és pedig nemcsak Galiciában és Lengyelországban, hanem még a legészakibb részeken: Kurland vidékén is. Mindössze két kisebb, alig jelentékeny hadműveletről volt szó a legutóbbi napokban: az egyik Lembergtől keletre a Búg mellett: Busk környékén történt, ahol az oroszoknak egyik támaszpontját elfoglaltuk, a másik pedig Suvalkiban Kalvarya környékén, ahol az orosz állásokba a németek benyomultak. Egyébként az óriási hosszú fronton Kurlandtól — Besszarábiáig nem történt semmi számbavehető hadmozdulat, a mi igazán ritkaságszámba mehet ilyen rengeteg hosszú arcvonalon.

Legujabban az északi német fronton elfoglalták Prasznyaszt és több helyi harcztot vívtak Vindava vidékéig.

A múlt héten még előnyomultunk, még Kraszniktól északra harcztban állottunk az oroszokkal, akik friss tartalécsapatokkal ellentámadást kezdtek nagyon előnyomult csapatrészeink ellen; azokat visszavontuk a Kraszniktól északra fekvő dombokra és ott vertük vissza az oroszok ellentámadását. Azóta azonban napok multak: a hadműveletek részünkről stratégiai nyugvópontra jutottak és az oroszok nem folytatják tovább a megkezdett támadást.

Mi sem folytatjuk az előnyomulást. Az a kérdés: miféle okai lehetnek a megállapodásnak? Nagy türelmetlenséggel kezdi ezt a kérdést feszegetni a túlvértes reményűek csoportja, aki az eddigi gyors és meghatározott irányu előnyomulásba beleélve magát: azt hiszi, hogy az már ezután másként nem is mehet. Ugy képzeli az előnyomulást, mint repülő darázsraj gyorsan haladó harcztát. Csakhogy könnyű a darazsaknak. Azoknak ott a fullánkjuk a potrohukon, magukkal viszik mindenhová az összes fegyvert és municziót, élelmet is mindenütt találnak és ha a lábuk elfárad: szárnyra kapva repülnek; ha a szárnyuk elfárad: lábaikkal mehetnek tovább. De az emberi hadsereget, kivált nagyobb számu, százazrekre menő seregek előnyomulását nem lehet így elképzelni. Ezek mennek előre, az ellenséget üzve egy kitűzött pontig; ha jó vasutvonalak vannak, amelyek mindent utánnuk szállítanak: mehetnek még hosszabb utakon is tovább. De végre az emberi erőnek is vannak határai. bizonyos műveletek elvégzése után pihenni kell; össze kell szedni a szétszóródó csapatokat, ki kell egészíteni a municzió- és egyéb hiányokat és csak jól fölkészülve lehet újabb vállalatba belefogni. Ezek a meggondolatlan honi stratégiák ugyan jól belekergetnék a veszedelembé derék és önteláldozó seregeinket, ha az ő szájuk ize szerint, pihenés nélkül tartana az előnyomulás és a seregek kimerülénének. Vannak már az ilyen gyorsított előnyomulásról szomorú tapasztalataink. Tessék hát elhallgatni a fejesóválgató találgatásokkal! A mi ügyünk értelmes vezetőik kezében van.

Hogy a mi hadvezetésünk kitűnően megfelelt a mi legvérmesebb reményeinknek is: az ma minden kritikán fölüll áll. Még nemrég mult két hónapja, hogy az orosz seregek hazánk

földjén: a Kárpátokban állottak. Május elején azért sóhajtottunk: báresak Przemyslt vissza tudnák foglalni, akkor Lemberget még nem is mertük remélni. Mikor Przemysl visszafoglalása tény lett, akkor szintén vagy 10 napi szünet állott be, sőt az orosz tulerő nyomása Sieniavát vissza is foglalta. Azért nem esett ki a világ feneke, mert jól fölkészülve hozzáfogtak Lemberg visszafoglalásához, az is reményen fölüll, gyorsan sikerült. Azután ott még nem állottak meg, mert Lembergen jóval tul biztosító védelmi állást kellett elfoglalni északon, délen és keleten. Ezt a védelmi állást legkönnyebben és leg hamarabb elérték északon, legnehezebb volt kivívni délen, mert ott az oroszok mindent elkövettek, hogy a Dnyeszteren innen maradhassanak. De ott is átlökték őket a Dnyeszteren, a Gnila-Lipán és a Zlota-Lipán; egy kis részen pedig még a Dnyeszter mentén állanak Bukovina tájain, de ott is átmentek egyes helyeken a mi seregeink. Keleten a Búg folyó vonalán sorakoznak az oroszok és a mi seregeink. Így hát Lemberg védelme erről jól biztosítva van.

Legnagyobb sikert értünk el észak felé. Ott már Lemberg elfoglalása előtt átnyomtuk az oroszokat a határon a Tanew folyó mocsaras vidékén túl és mialatt Lemberg biztosításáért harcztoltunk, addig két hadseregünk, t. i. a mienk és szövetségeseinké előnyomult a Visztula és a Búg között Krasznikon túl, a Wieprz folyó mentén és a Búg mentén is. Észak fölüll tehát ellenséges földön szereztünk jó biztosító hadállásokat. Ebből mi már most itthon azt következtettük, hogy itt sem fognak seregeink megállani és mennek egyenest Lublin, Ivan-gorod, Varsó, Breszt-Litovszk ellen.

Csakhogy ez már újabb és nehezebb vállalkozás lesz ám. Nehezebb, mert ellenséges földön folyik, ahol nem állanak vasutak és jó utak rendelkezésünkre, tehát a jó hadvezér előkészül és számot vet magával, mielőtt ilyenbe belefogna.

Az orosz hadsereg már meggyöngült ugyan, de még nincs tönkretéve, még mindig számottevő erő, amit nem lehet semmibe venni és csak úgy közibe vágatni.

Az is meglehet, hogy nem azt az utat választották vezéreink az előnyomulásra, amelyet mi gondoltunk és talán éppen azért máshol fognak előnyomulni; nem itt, ahol az ellenség is készült reá. Ki tudja? Ezt bátran reá bizhatjuk hadvezető-ségünkre, amely igen okosan és megfontolva járt el az orosz harcztéren. Nem mindig az a legjobb stratégia, a mit várnak és a mit az ellenség is tud!

Az olasz harcztéren a görzi nagy vereség óta újra próbálkoznak az olaszok makacs támadásokkal, de új vereségek érik őket, így különösen a doberdói fensik körül az alsó Isonzó folyás mellett; ott Redipuglia környékén sok olasz ezredet és hadosztályt ért igen nagy veszteség. Katonáinkat nem győzi dicsérni a fővezér kitűnő maguktartásáért.

Ujabbban Montenegró is próbálkozott a határon támadni

Avtovác és Trebinje táján, de megmutatták csapatainak: merre van az út visszafelé?

A nyugati harcztéren a francziák támadásai még nem szüntek meg, de úgy Arras és Lille közt, mint a Maas és Mosel között, a Bois de Pretreben és Elzászban készen állanak a németek és visszaverik őket. Arras körül és néhány más helyen a németeknek sikerült állásaikat előbbre tolniok. Epen most jött a jelentés arról, hogy a francziák július 14-iki nemzeti ünnepükön az Argonnokban hatalmasan támadtak; de a németek nyomultak előre, pár ezer foglyot, néhány ágyut és géptegyvert zsákmányolva. Most azt hiszik az entente lapjai, hogy Flandria vidékén friss német csapatokkal német támadások kezdődnek. Valami készül; de hogy ott-e, vagy máshol? az egyelőre a hadvezetőség titka és találos kérdés; ugymint a mi előnyomulásunk iránya is, ha letelik a nyugalom és előkészület ideje.

A Dardanellák körül nem boldogul az entente. Mindig csak azt olvassuk, hogy Sedil Bahr és Ari Burnu mellett nagy veszteségeket szenvedtek az angol-francia seregek. Egészen megtanultuk már ezt a két idegen nevet a hónapok óta tartó jelentésből, mert hónapok óta nem haladtak az entente seregei 500 métert. Egyszer csak megharagszik a török és úgy belesöpri a tengerbe a megfogyatkozott ostromlókat, hogy hirmondó sem marad belőlük.

De hát harcolni kell, mert az oroszok már csak ezért a biztatásért folytatják a háborút, hogy az övék lesz Konstantinápoly!

A Kaukázusból jön néha egy-egy hír török előnyomulásról, sőt ujabban Arábia délnyugati szögletén is előnyomultak a törökök Aden angol birtok ellen és fenyegetik a Vörös tenger déli bejáratát is. Mezopotániában Kornea vidékéről is kemény angol vereséget jelentenek.

A szerencsétlen olaszoknak is meggyült a bajuk Afrikában, ugyancsak szorongatják őket a benszülött fölkelők.

A békéről sokat irnak és nyilatkoznak mostanában ellenségeink országaiban; úgy látszik, lassanként érik a béke gyümölcse is. De még meglehet, hogy a végső puhitást döntő nagy csaták fogják meghozni.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestületének f. hó 13 án tartott közgyűlése iránt meglehetősen csekély érdeklődés mutatkozott.

Dr. Kovács László polgármester elnöklete alatt a tisztviselői karon kívül dr. Baksay Dezső, Benyó Béla, Benyó László, Kerekes Dezső, László Hugó, id. Rábely Miklós, dr. Rárósy Gyula, Süteő István, id. Szabó József, Varga István és Zachar Guztáv képviselőtestületi tagok voltak jelen. A közgyűlés 41 pontból álló tárgysorozatának legfontosabb pontjai voltak a szabadkaspusztai birtok bérbeadása és az 1914. évi közpénztári számadás és az annak kiegészítő részét képező egyéb számadások.

A szabadkaspusztai birtok bérlétére csupán egy ajánlat érkezett be, a Kohn József jelenlegi bérlő ajánlata. A közgyűlés a mai gazdasági helyzet gondos mérlegelésével a városi tanács javaslata értelmében úgy határozott, hogy a birtokot ujjabb hat évre ismét Kohn Józsefnek adja haszonbérbe; a bérlő az első három évben 10600 koronát, a bérlét utolsó három évében pedig 11000 korona évi haszonbért fizet. Külön megállapodás jött létre arra az esetre, ha a bé-

relt ingatlan egy része a haszonbérlet ideje alatt katonai gyakorló tér céljára vétetnék igénybe.

A kaszinó épületben megüresedett lakást a közgyűlés a legmagasabb ajánlatot tett Miskolczy Lajosnak adta bérbe ugyancsak 6 évre.

Tudomásul vette a közgyűlés a városi adóhivatal, városi házi pénztár és gyámpénztár megvizsgálásáról szóló jelentéseket, elfogadta az állami elemi fiú- és leányiskolák 1915—1916. évi költségvetéseit. Jövőhagyatott a városi közpénztár 1914. évi számadása, továbbá a városi szegényintézet, nyugdíjintézet 1914. évi számadása, a vízdíjak és a községi közmunka számadása és a város kezelése alatt álló alapok és alapítványok mult évi számadása.

A helybeli vöröskereszt kórház azt kérelmezte, hogy a kórház részére szállított hus után a város ne szedjen husszemledijakat. László Hugó képviselőtestületi tag felszólalásában utalt arra, hogy a város a szabályrendelet értelmében a díjakat el nem engedheti. Bár a maga részéről is a legteljesebb elismeréssel adózik a vöröskereszt kórház működésének és annak támogatását a legnagyobb mértékben érdemesnek tartja, a kérelem teljesítését azért nem javasolhatja, mert a kérdés tulajdonképpen nem a kórházat, hanem a szállítókat érinti s a szabályrendelet szerint is a díjak nem a kórháztól, hanem a husszállítóktól szedendők be, a díjak elengedésével tehát csak a szállítók jutnának indokolatlan kedvezményhez s ez egyszermind cím lehetne a szabályrendelet több rendelkezésének a mellőzésére is.

Dr. Baksay Dezső és Süteő István felszólalók szintén azon a nézetben voltak, hogy a szabályrendelet általános intézkedései és alapelvei figyelmen kívül nem hagyhatók s a kérdés úgy oldandó meg, hogy abból ne a szállítóknak, hanem tényleg a kórháznak legyen haszna; azért is azt indítványozták, hogy a szemledijakat ugyan a város szedje be, utólagosan azonban a kórháznak adományozza vissza azokat. Dr. Kovács László polgármester felvilágosításai után a közgyűlés úgy határozott, hogy a tanácsot a díjak beszedésére utasította, kimondotta azonban már most, hogy az e czímen befolyó díjakat a kórház részére fogja visszautalni.

Több rendbeli illetőségi ügy tárgyalása után a polgármester bejelentette, hogy a városnak gabonaneműekkel ellátása tárgyában kellő időben fog intézkedés tétetni.

Egyéb tárgy nem lévén, az elnök a közgyűlést berekesztette.

Az ellenséges államok belső bajai.

(H. G.) A harczterek eseményeinél nem kisebb érdekességűek azok a hírek, amelyek a hadviselő országok belső állapotairól jutnak a nyilvánosság elé. Természetesen nem szabad minden ilyen hírt készpénznek venni. A semleges országok kávéházaiból táviratozgató „saját tudósítók”-nak megvannak a sablonjaik, amelyeket nekünk ellenségeinkről ellenségeinknek rólunk táviratoznak. Éhinség, munkanélküliek forradalma, belső bajok vannak, a mi egészen természetes is. Az orosz néphe beleszuggerták a rettenetes orosz hadsereg legyőzhetetlenségét s azt, hogy rövid idő alatt az orosz lesz az ur Budapesten, Bécsben, Berlinben. Nos, 11 hónap mulik már el s az orosz nemcsak az ellenséges fővárosokban nem ur, de a saját földjén sincs biztonságban. Iparilag legfejlettebb vidékei az ellenség kezében vannak, a rengeteg nagy birodalom pedig tele van sebesülttel, akik rémes dolgokat mesélnek vezéreik kegyetlen hadviseléséről, az ellenség irtózatosságról és a szakadatlan hátrálásról. Ha elmaradott, korlátolt is az orosz nép, azt mégis észreveszi, hogy Besszarábiában, Lengyelországban, a Balti tartományokban a szövetséges csapatok parancsolnak, tehát őket megverték, legyőzték. A soha

nem szülő forradalmi propaganda új szárnyaláshoz jut s az elkeseredés a rejtekhelyekből kicsap az utcára és véres tumultusokban nyilvánul. Hogy annak a tumultusnak idegenüldözés, zsidópogrom vagy a czár elleni tüntetés a formája, az édes keveset határoz. A fő az, hogy az utca zavarog s a lomha nagy orosz tömeg, ha egyszer megindul, olyan mint az áradat, összetör zsilipeket, gátakat; a forradalom eltipor, ledönt vagy legalább is alapjában veszélyeztet hatalmat, esetleg trónt is. Ezért érdemel figyelmet az orosz forrongás, amely sok helyen a legkomolyabb forradalom formáját ölti. Hogy egyelőre mint idegen üldözés nyilvánul meg a nép elkeseredése, az a jelentőségéből nem von le semmit. A nihil már dolgozik s a nihil-től reszket a czár.

*

A rubel értéke Londonban a törvényes névértékkel szemben közel 40 százalékkal esett. Ezen értékesítés az országot nagy gazdasági válságba sodorhatja, mivel tönkreteszi a hitelezőket, kiknek követeléseit nem aranyban egyenlítik ki, továbbá annyira meggyengíti a pénzvásárló erejét, hogy a piaci árak hihetetlen magasságra szökvén, a középosztály nyomorba kerülhet, mi a fogyasztás aránytalan csökkenését vonná ismét maga után. — A nagy változások ideje messze már nem lehet. A papirpénznek 40 százalékkal való elértéktelenedése oly financiaiális gyengeség jele, mely feltétlenül hatalmas ellenáramlatot ébreszt az egész országban, hisz nélkülözés fog mindenütt nyomában járni.

Oroszország közel 250 millió arany rubelt fizet a külföldnek különféle adóságaiért és kamatok czímén, mely összeg a háboru alatt legalább 300 millió aranyrubelre emelkedett. Honnan vegye ezt a rengeteg pénzt! Hiába keresett Londonban segítséget: eredmény nélkül kopogott Morgan pénzes zsákjain, mivel egyik Schylocknak sem volt hova 300 millió értékű aranyat csak azért felhajszolni, hogy azon Oroszország Amerikában és Japánban municziót vásároljon.

Franciaország már akaratán kívül amugy is fizeti Oroszország ottani esdekességeit, mert különben az orosz államértékek esése a francia nép nagy rétegét pénzügyi romlásba döntötte volna s miután Oroszország már évtizedek óta új kölesönből fedezi régi adóságait, végre beállott a régen lappangó krízis: a rubel értéke esett.

Ez a 40 százalékos esés, melyet a rubel törvényes fizető erejéből vésztett, hatalmas vád a könnyelműen előidézett háborura, de következménye annak a lelkiismeretlen politikának is, mely az állam háztartásában az iskolák szükségletére 12 millió rubelt, míg a börtönök fentartására 15 millió rubelt költ évenként.

Az értékesökkenés gazdasági okai a kivitel hanyatlása és a municzióknak idegen országokban való beszerzése, de politikai következményük feltétlenül abban a hatásban található, melyet Oroszország legutóbbi galicziai kudarczai az ántántban keltettek.

A rubel mai értéke mindenesetre ősintébb Miklós nagyherczeg havi jelen-

téseinél és különösen Franciaországban kelthet nagy ijedelmet, hol a nemzet vagyonából 20 milliárd fekszik orosz értékekben. Oroszországnak meg kell állania. Lehetséges, sőt mondhatni bizonyos, hogy mostani nehéz légzése a végkimerülés első jele.

*

Ránk nézve nem kevésbé örvendések azok a hírek, melyeket Anglia belső hangulatáról hallunk. Nemesak az utca, de a parlament is a legnagyobb fokú elégedetlenségét fejezi ki az ország sorsának intézőivel szemben, akik viszont a nép közönyösségére panaszkodnak s kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek, hogy a hadviselés eszközeit: hadsereget és municziót előteremtsék. Nagy gyönyörűséggel nézzük mi ezt. Lám, nálunk nem panaszkodnak egymásra a nép és a vezetők. A nép szívesen hozza meg áldozatait; municzióink, katonánk van bőségesen, a vezetőknek pedig nincs, nem is lehet más szava, mint a tapasztalt áldozatkészség legmelegebb méltánylása, elismerése. Ebben látjuk mi a győzelem legbiztosabb zálogát. Győzni akarunk, ezért meghozunk minden áldozatot, tehát győzni is fogunk. Velünk van az igazság s velünk van az Isten.

*

Hogy Franciaország ne maradjon hátrább szövetségeseinél, onnan is belső bajokat jelentenek, amelyeknek következményei lesznek a háboru további sorsában. Arról van szó, hogy Poincaré ur, a köztársaság elnöke, a ki a frontot látogatta, hirtelen félbeszakította utazását s lóhalálában visszasielt Párisba. Az oka ennek a meglepő cselekedetnek az volt, hogy a lakosság és a csapatok az elnök látogatása alkalmával élénken tüntettek a háboru folytatása ellen.

Franciaország minden részéből érkező jelentések arról számolnak be, hogy a nép belefáradt a háboruba s úgy a polgári lakosság, mint a hadsereg a legnagyobb fokban irtózik egy újabb téli hadjárattól. Ehhez járul még az elégedetlenség Angliával, aki távolról sem váltotta be ígéreteit s alig segít valamit a francziáknak. A francia és angol vezérkarok is folyton ezívdódnak, ami szintén nem marad titokban s nagyon fokozza az elkedvetlenedést.

Mindezekhez járul az oroszok veresége, ami megsemmisítette a gőzhengerbe vetett hitet s a győzelem utolsó reményét is.

Franciaország nem akar tovább háboruszkodni. A havi 200000 embernyi veszteséget a francia sem bírja tovább.

Még csak Olaszországban van némi mesterségesen szított lelkesedés. De meddig?! Mig eltudják titkolni a hadvezérek kudarczait. Ha teljes egészükben nyilvánosságra kerülnek a görzi, a doberdói, a tirolai veszteségek és vereségek, s még egy-két csapás rájuk is dupláz, a háborus lelkesedés Olaszországból is úgy eltűnik mint a kámtor s ha a háborura uszító D'Annunsiók, Sonninók és Salandrák odakerülnek, a hová éppen megérdemlik: a lámpavasra.

Felhívás.

A városunkban elhelyezett s a Rimaszombati Koronás Segélyző Társaság által rendszeresen segélyezett beteg s illetve üdülő katonák a testi tisztaság és egészség fentartásához és megóvásához szükséges alsó fehér ruhákat (ing és gatyá) nélkülözik.

Társaságunk a rendelkezésre álló anyagi erőforrásokból, egyéb sokoldalú segélyezése mellett, a nagyobb kiadással járó fehérneműket beszerezni csak úgy tudná, ha a rendszeres segélyezést más téren hosszabb ideig felfüggesztené, a mi ismét a segélyre valóban érdekes és rászorult beteg s illetve üdülő katonákra lenne hátrányos.

Ezt elkerülendő s tudva azt is, hogy Rimaszombat város közönsége a nélkülözhető fehérneműket e célra már mind odaadta, itt a segélyezés forrása ezt illetőleg már kiapadt, azon szíves kérelemmel fordulunk városunk vidéke s általában vármegyénk hazafias gondolkozásu, nemesszivű hölgyközönségéhez: társadalmi osztálykülönbség nélkül jöjjenek magasztos célú munkálkodásunkban segítségünkre s kitől hogyan telik, férfi hozzátartozóiknak nélkülözhető, de használható állapotban lévő ing és alsónadrágjaiból (gatyá), *Fischer Bertalan* pénztárnokunkhoz (Rimaszombat, Deák Ferencz-utca) küldjenek minél többet.

Hálás köszönettel veszünk minden adományt s azokat esetenként hirlapilag nyugtázzuk.

A lelkes, jegyző és tanító urak legyenek ez ügyben szószólóink, nyilvánuljon meg az áldozatkészség minél hatalmasabban, hogy a hazáért vérét hullatott vitéz beteg katonák ne nélkülözzék az annyira szükséges tiszta fehérneműket.

Rimaszombat, 1915. évi július hó 15-én.
A Rimaszombati Koronás Segélyző Társaság:
Madarász Pál, elnök. *Márkus László*, jegyző.

Hirdetmény.

3220. rkp. sz. — Értesitem Rimaszombat r. t. város közönségét, hogy a rendőrkapitányi hivatal vezetését a mai napon átvettem.

Rimaszombat, 1915. évi július hó 17-én.

Fábry, rendőrkapitány.

Hirek és vegyesek.

Hivatal átvétel. Örömmel értesülünk arról, hogy városunk új rendőrfőkapitányát: *Fábry Zoltán* — a ki eddig mint honvédkapitány a harcztéren teljesített szolgálatot — a m. kir. honvédelmi miniszter nyugállományba visszahelyezte. Ezen rendelkezés következtében a rendőrkapitányi hivatal átadása, illetve átvétele a tegnapi napon történt meg s *Fábry Zoltán* hivatalát elfoglalta. A rendőrkapitányi állás választása is jogerőssé válván, reméljük, hogy a megválasztott *Szentmiklóssy László* is nemsokára már szintén eltolgathatja új hivatalát. Új korszak elé nézünk tehát és pedig jogos bizalommal, mert a mikor a rendőrség élére két oly munkabíró és munkaszerető fiatal agilis férfi kerül, akik kötelességeiket eddig is híven teljesítették és megállták helyüket, bizást remélhetjük, hogy a mai viszonyok között a fokozottabb ellenőrködő felügyelet gyakorlása által, a rendészet körébe vágó panaszaink orvoslást nyernek és jogos igényeink teljes mérvben ki lesznek elégítve.

Előléptetés. Ófelsége a király *Darvas Pált*, az 5. honvédhuszárezred tartalékos hadnagyát főhadnaggyá léptette elő. Az előléptetett főhadnagy megyénkbeli földbirtokos és megyénk ősrégi nemes családjával rokonságban áll.

Kinevezés a népfőlkelnél. O felsége 1915. július 1-jei ranggal népfőlkelnő főhadnaggyá nevezte ki *Kreyzell Miklós* hadnagyot. *Medveczky Sándor* kir. közjegyző vejét.

Új vöröskereszt megbízott. Ferencz Salvátor főherczeg a gróf Csekonics Endre kir. bizt. előterjesztésére az Országos Vöröskereszt Egylet új megbízottává kinevezte *Putnoky Mór* országgyűlési képviselőt.

Előléptetések a honvédségnél. A király 1915. május elsejei ranggal előléptette *Szladek Béla* honvédhadnagyot főhadnaggyá s július elsejei ranggal *Haynik Géza* tisztjelöltet, lapunknak a harcztéren vitézül működő kedves munkatársát hadnaggyá.

Kitüntetés. Trónörökösünk Székesfehérváron járván, ott a 17. honvéd gyalogezred tisztjei közül többeket kitüntetett. Így a megyénkbeli murányi származásu *Pour Gyula* százados a 3-ik osztályu vaskoronarendet nyerte a trónörökös kezéből.

Egyházi kirendelések. *Bencsik Sándor* rimaszombati kath. hittanárt a megyés püspök a nagy szünidőre a *tornai plébániára* rendelte ki helyettes lelkésznek; *Rimaszombatba* pedig *Cservenka Béla* káplánt küldötte.

Megsebesült tisztviselő. Városunk polgármestere jelentette folyó július hó 13-án a városi közgyűlésen, hogy *Szóllóssy János* városi irnok a harcztéren megsebesült.

Hősi halál. Feldobolyi *Joós Elek*, főgimnáziumunk volt tanítványa, id. *Joós Elek* nyug. m. kir. pénzügyőri felügyelő derék fia, a ki a brassói m. kir. 24-ik honvédgyalogezredben mint hadnagy századparancsnoki tisztet töltött be, életének 20-ik évében az északi harcztéren hősi halált halt Komárnik mellett.

Konratovich Elemér, a 9. hon. gy. e. hadnagya, századparancsnok Galicziában 19 éves korában hősi halált halt. *Krankoviec* község templomkertjében temették el. Az elhunyt hős főgimnáziumunk növendéke és *Konratovich Elek* városunkban volt m. kir. pénzügyőri főbiztos fia és *Sichert Károly* helybeli konzervgyári igazgató sógora.

Halálozások. Id. *Rábely Miklóst*, lapunk kiadótulajdonosát mély gyász érte, a mennyiben sógora: *Kónya Károly*, az óbudai ref. egyház tanácsosa s kiérdemült főgondnoka július 10-én Budapesten, 83 éves korában elhunyt, halálával kiterjedt, szerető rokonságát mély gyászba borítván. Temetése július 12-én történt Budapesten nagy részvét mellett.

Teslák Margit, *Teslák György* gépmesterünknek leánya július 11-én élete virágjában: 18 éves korában Aranyosgyéresen elhunyt nagynénjénél és nevelőanyjánál *Nagy Józsefné*, sz. *Teslák Borbálánál*. Az elhunytat szülői: *Teslák György* és neje: *Sebessy Vilma*; nővérei: *Bárdos Józsefné Teslák Gizella*, *Teslák Vilma*; nagyszülői: *Sebessy Ferencz* és neje *Pap Mária* és kiterjedt rokonság gyászolja.

A Garamvölgyét mély gyász érte. *Kahle Frigyes* nyug. vasuti tisztviselő, a Garamvölgyi Takarékpénztár pénztárnoka, 66 éves korában folyó hó 8-án, rövid szenvedés után hirtelen elhunyt. A megboldogult egy kiváló családapa és példás szorgalmu, buzgó tisztviselő volt. Puritán jelleménél és előzékeny modoránál fogva mindenki nagyon szerette. Temetésén, mely folyó hó 10-én nagy részvét mellett ment végbe, a járás egész intelligens közönsége megjelent s igen sok koszorut helyeztek ravatalára. Elhunytát kiterjedt nagy rokonság gyászolja.

Idősb feldobolyi *Joós Elek*, nyugalmazott pénzügyőri felügyelő, a ki hosszabb ideig városunkban működött, július elsején Mármaroszigeten 68 éves korában elhunyt. Fia, ifjabb feldobolyi *Joós Elek* a tavasszal halt hősi halált Komárniknál, — egyetlen fiának elvesztése mély hatással volt a magaskoru emberre, — most egyidőben érkezett városunkba mindkettőnek gyászjelentése.

Vöröskereszt kitüntetés. Ferencz Salvátor főherczeg, mint az osztrák magyar monarchia Vöröskereszt Egyletének védnökhelyettese a katonai hadi egészségápolás körüli különös érdemei elismerésül a vöröskereszt érdemérmét a hadiékítménnyel díjmentesen adományozta a városunkbeli *Dickmann Zoltán* 16. honvédgyalogezredbeli őrmesternek s az ugyanezen ezredhez tartozó *Kunzt János*, *Pável Árpád*, *Steiner Nándor* és *Wilheim Sándor* őrmestereknek.

Választmányi ülés. A rimaszombati általános ipartestület temetkező egyesülete ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében dr. *Csernay Dániel* elnöklete alatt választmányi ülést tart. A tárgysorozatban egyik legfontosabb pont lesz az alapszabályok módosítása.

Vásár tilalom. A m. kir. Földművelésügyi minisztérium *Feled* község július 19-iki országos állatvásárjára hasított körmű állatoknak felhajtását — a ragadós száj- és köröm-fájás széthurcolásának veszélye miatt — nem engedélyezte.

Kitüntetés. Grédinger Pál, putnoki pénzügyi járási számellenőr, tartalékos főhadnagy, a ki immár — harmadszori sebesülés után — most negyedszer indul a harcztérre, ujabban is szép kitüntetéssel lett gazdagabb: a közelmúltban nyert hadiékítményes érdemkereszt után most a német vaskeresztel tüntették ki az ellenséggel szemben tanúsított bátor és vitéz magatartásáért.

Football mérkőzés. Ma délután 5 órakor a rimaszombati sport club és a miskolci vasutas club első csapata játékonyszerű football mérkőzést tart. Mérkőzés alatt az 5. cs. és kir. gyalogezred zenekara hangversenyez. Ülőhely 1 k., állóhely 45 f., katonák és diákok 20 f. A tiszta jövedelmet a megvakult katonák nyerik.

Jótevény adomány. Lukács Gézáné urasszony névnapmegváltás címén a polgármesteri hivatalhoz a helybeli „Vöröskereszt Egylet” czéljaira 20 koronát küldött, mely adomány hálás köszönettel nyugtáztatik.

Aprópénz gyűjtés. Igen rossz szokása némely embernek, hogy ilyen időben halomra gyűjti az ezüstöt és más aprópénzt. Erre semmi szükség nincs, hiszen hadseregeink jó előhaladása és a jól szervezett belső állapotok folytán papírpénzünk értéke semmit sem csökken, sőt csak növekedhetik a külföld előtt, a hol imponál a mi erőnk. Ezért bocssáskunk forgalomba az aprópénzt, ne zavarjuk meg a kereskedelem és piaci forgalom folyását ilyen oktalán hazafiatlan gyűjtéssel.

A termés tűzbiztonsága. Különös gonddal kell az idén örködni a termények tűzbiztonságára, mert hiszen a népesség legerőteljesebb, munkabíró férfinépe a harcztereken van és így a tüzesetek elfojtása nagyobb nehézséggel jár. Ezért mindenki különös gonddal örködjék, hogy égő pipával, gyufával a szalmás termények körül ne járjanak és előre elkerüljenek minden alkalmat, ami tüzet okozhatna és a termésben kárt tehetne.

Orosz foglyok városunkban. Szerdán, folyó hó 14-én reggel 60 orosz fogoly szállt meg ideiglenesen városunkban s a Kis Páston, a Molnár József-féle csűrben telepedtek le. A fogolycsapat Ausztriából Linz környékéről jött ide, a megyében aratási munkák teljesítésére. Egyrésze Farkas Zoltán, képviselőnk birtokára, más része özv. báró Hámos Lászlóné birtokára utazott katonai felügyelet mellett. Városunkban lefotografálták és sokan megnézték a jóképű, elég erőteljes testalkatú oroszokat.

Cséplőgépek szállításánál különös gondot kell a gazdáknak arra fordítaniok, hogy a magas alkatrészekkel a táviró vagy telefon vezetékeket meg ne rongálják. A szándékos rongálás büntette öt évig terjedhető börtön és 4000 koronáig terjedhető pénzbírság. Ilyen nyomatékos hatósági figyelmeztetés után jó lesz, ha nagy vigyázattal járunk el a cséplőgépek szállításánál.

Apolló-színház. A moziban a múlt vasárnap jól sikerült előadásokat tartottak, most is érdekes programszámok kerülnek színre, a melyekből kiemeljük „A becsületes ember” címűt.

Országos vásár. A múlt hétfőn és kedden volt a rimaszombati nyári vásár, a melyre most nem hoztak friss árpát, mert csak most kezdik az aratást. A belső piactér nem igen telt meg, állatvásár elég nagy volt, de jellemző volt az általános nagy drágaság.

Szerencsétlen robbantás. Schekkel István dobsinai lakos folyó hó 15-én a dobsinai bányában robbantás közben súlyos sérüléseket szenvedett. A rozsnyói kórházba szállították, ahol mai napig sem tért eszméletre. A kir. ügyészség nyomozást rendelt, hogy gondatlan-ságért nem terhel-e valakit a felelősség?

Bőrkereskedők figyelmébe. A miskolci kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a m. kir. ipari kísérleti és anyagvizsgáló intézet 280 négyzetdeciméter 50 angol négyzetláb mérési terjedelmű ellátott bőrfelület mérő készüléket állított fel, a melylyel ellenőrző bőrfelület méréseket végez. Az érdekeltek forduljanak a fent jelzett határon belül szükséges ellenőrző bőrfelület mérés végett az intézethez. (Budafok, Gyár u. 13). A mérések díja az első 12 drb bőr után darabonként 20 fillér, minden további darab után 10 fillér.

Községi polgári fiu- és leányiskola Poprádon, a Magas-Tátra alján. Orvosilag ajánlott hely. Tanulók német családoknál olcsón elhelyezhetők. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál:

1-7 **Horn József,** igazgató.

Záróünnep és színelőadás. Martonházáról írja tudósítónk: „Nálunk az állami kisdudóvóban július 11-én Haász Anna óvónő a tartani szokott záróünnepély alkalmával a kis ovodás gyermekek közreműködésével a vak katonák segélyezésére előadatta a „Hazáért” című alkalmi gyermek-szindarabot; írta: dr. Haász Béla. Bámulatos volt a kis tótajku gyermekek és a színpadon látva, őket magyar nyelven hallani, amint tiszta s majdnem hibátlan magyar kiejtéssel, szép összjátékukkal gyönyörködtették a szép számban összegyűlt közönséget; szinte könnyeket csalt a szemekbe, oly megható volt kedves mozgásuk és szerepük hibátlan elmondása. — Haász Anna óvónő nagy munkát végzett a betanítással és rendezéssel, hazafias szívének legyen jutalma az, hogy nem fáradozott hiába, mert törekvését teljes siker koronázta. A közönség többször kitörő tapsal és éljenzéssel honorálta is érdemeit. Az előadás tiszta jövedelme 81 kor. 74 fillér volt, amelyet rendeltetési helyére küldtek. Ebből felülfizetés volt 15 kor. 70 fillér.

Megtaposta a bika. Balogtamásiból írja tudósítónk a következő szomorú esetet: „Folyó hó 13-án reggel rémes eset történt községünkben, ugyanis a község egyik bikája az öreg csordásunkat a földhöz vágta, megtaposta. Az egész falu — az asszonyok sikoltozására — botokkal, rudakkal ment neki és a felbőszült nagy hatalmas állatot alig tudták elűzni. Jó lenne, ha a felsőbbtség a közbirtokosságot letiltaná az ily hamis bika tartásáról. Mert ha aztán baj van, akkor egy se néz rá az ilyen nagycsaládu, végtelen szegénysorsu pásztoremberre. Se orvoshoz nem viszik, se gyógyszerrel nem hozatnak a részére, hanem hagyják, hogy kinlódjék. Segítsen rajta a természet, meg a maga erős szervezete! Ez az eset annyival súlyosabb, mert ez a bika e tavaszon ugyanezt az embert már egyszer kihajította az istállóból. Tehát tudták, hogy hamis, mégis tartják.”

Gondos kazalbarakás. Nagyon szükséges az idej aratás után a szalmás gabonaféléket gondosan kazalba, illetőleg helyesebben asztagba rakni, mert a benzinmotoros cséplőgépek hajtására szükséges benzint vagy benzolt nem sikerült kellő mennyiségben beszerezni, ezért a cséplések később fejezhetők be. Miután pedig a várakozási idő alatt a szalmás gabonaféléket esőzés vagy más ok miatt kár érheti, ezért a gazdák saját érdekükben és az ország érdekében el ne mulasszák azokat nagyon gondos asztagba rakni, amint arra vármegyénk alispánja a „Hivatalos Lap”-ban is fölívta figyelmüket.

Köszönetnyilvánítás. Kandler Betty kisasszony Sajógömörön gyűjtést végzett a hadban megvakult katonák részére. Adakozók: Szent-Ivány Árpád 10 kor., id. Szontagh Zoltán 4 kor., Klímó János 2 kor., Dienes Dezső 2 kor., Szontagh Bertalan 4 kor. Miután evvel az összeggel együtt a gyűjtött és beküldött pénz felülhaladja az ezer koronát és több oldalról értesítettek arról, hogy erre a célra gyűjtéseket végeznek: addig is, míg a jelzett gyűjtéseket beküldik és az egészet főispán elnöktársammal rendeltetési helyére juttatjuk, a nálam levő 1082 K 40 fillért takarékpénztárban helyezem el. — Rimaszombat 1915. július 16.

Lukács Gézáné.
Jótevény adomány. Szoyka Pálné 10 darab nyári gyermeksapkát küldött a nyomorékgyermekek otthonának. Hálás köszönettel nyugtázza az elnökség.

Nyugtázás. A Vöröskereszt-egyesület javára a következő szíves adományok folytak be: Pénzbeliek: N. N. 20 korona. Lusztig Menyhért 12 korona.

Természetben: Hecksch Bertalanné 15 kg. zöld bab és kalarábé. Csont Fejes Béláné Bátka 20 drb tojás. Sulyok Barnáné Jánosi 15 drb tojás. Antal János Rimócza 8 drb tojás. Koronás társaság 48 pár bőrpapucs. Csontfejes Béla Bátka 16 drb tojás. Brezoviczky Jánosné Susány 14 drb tojás, 4 liter tarka bab. Hálás köszönettel nyugtázza az elnökség.

Pályázat. A m. kir. posta és táviró műszaki felügyelőség javítóműhelyéhez folyó évi szeptember hó folyamán 10 bentlakó és 10 kintlakó tanuló felvétetik egy évi próbaidőre, a mely jó siker esetén a négy évi tanidőbe beszámítható. A bentlakók a tanoncotthonban laknak, a kintlakók pedig családjuknál. A bentlakók évi 480 koronát fizetnek teljes ellátásért, a felügyelet és gyógykezelésért, a kintlakók negyedévenként 40 koronát fizetnek. Bentlakó lehet budapesti vagy vidéki, kint lakó az lehet, aki Budapesten szüleinél, gyámjánál lakik. A folyamodványokat folyó évi július 25-ig a „m. kir. posta és táviró műszaki felügyelőség javítóműhelyéhez” (Budapest, IX. Gyáli-ut 20. szám) kell benyújtani a következő mellékletekkel: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. iskolai bizonyítvány, 3. hatósági orvosi bizonyítvány, 4. újraoltási bizonyítvány, 5. a szülő vagy gyám beleegyező nyilatkozata.

Vadászatijog bérbeadása.

872. sz. — Alulírott községi előljáróság ezenel közhírré teszi, hogy az **Alsószuha** község határában gyakorolható **vadászatijog** 10 (tiz) egymásután következő évre Alsószuhán, a községi bíró házánál 1915. évi **augusztus hó 6-ik napján** délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Árverési feltételek Zádorfalván, a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Alsószuhán, 1915. július hó 9-ikén.

Osváth Béla,

Szuhai János,

körjegyző.

bíró.

Vadászatijog bérbeadása.

873. sz. — Alulírott községi előljáróság ezenel közhírré teszi, hogy a **Szuhafő** község határában gyakorolható **vadászatijog** 10 (tiz) egymásután következő évre Szuhafőn, a községi bíró házánál 1915. évi **augusztus hó 7-ik napján** délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Árverési feltételek Zádorfalván, a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szuhafőn, 1915. július hó 9-ikén.

Osváth Béla,

Bartók István,

körjegyző.

bíró.

Vadászatijog bérbeadása.

874. sz. — Alulírott községi előljáróság ezenel közhírré teszi, hogy a **Zádorfala** község határában gyakorolható **vadászatijog** 10 (tiz) egymásután következő évre Zádorfalván, a körjegyzői irodában 1915. évi **augusztus hó 9-ik napján** délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Árverési feltételek Zádorfalván, a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Zádorfalván, 1915. július hó 9-én.

Osváth Béla,

Deme István,

körjegyző.

bíró.

CSARNOK.

Egy órától két óráig.

Ebéd után volt. Délutáni szunyókálásomat végeztem épen a kereveten, mikor hirtelen rám nyitja valaki az ajtót. Ejjnye, boszankodom — az emberek olyanok, mint a legyek: szemielenek, még nyugodni sem hagyják az embert. Megnéztem. Elég rokonszenves arcú, nyírott bajuszu, jól öltözött fiatal ember volt. Lehetett ugy harmincz körül. Fölültem a kereveten, jobban szemügyre vettem. Hm. Nem is köszön, be se mutatkozik, az ajtón sem kopogott, mikor bejött. Pillantása olyan réveteg, olyan bárgyú: engem észre sem vesz, csak a szobámat bámulja. Nagyon zavartnak, nagyon féltéknek látszik, ami azonban kissé nevetséges, mert sehogysem illik hozzá; sem alakjához sem ruházatához.

Megszóllítottam:

Mivel szolgálhatok, uram?

Mint a csinytevésen rajtakapott gyermek, úgy rázkódott össze az én vendégem az első hangos szó hallatára, de egyszersmind —

mintha csak valami lidércnyomás alól szabadult volna fel — nevetséges féltékenysége egy pillanat alatt eltűnt. Megszólalt:

— Ugyebár — kezdte, kitérve a kérdésem elől — ön csodálkozik azon, hogy engem most itt lát?... Vagy legalább is vallja be, hogy nem várt... Na, habozik?... Mert látja kérem, engem meglepett az, hogy önt itt látom. Tudja, nem voltam rá elkészülve. Azt hittem nem itt van, hanem másutt. Hogy hol, azt nem tudom, nem is érdekel, csak nem itt. Mondja kérem, miért van uraságod most itt?

Elbámultam miféle nemzet lehet ez? Még ilyet sem kérdeztek tőlem. Hogy miért vagyok itt. Mért vagyok a lakásomon és miért nem másutt! Nem volt rá elkészülve! Hát ugyan kivel gondolt itt találkozni ez a csudabogár, ha nem én velem! Kezdem magam kissé kényelmetlenül érezni.

Folytatta:

Gondolkozik ugyebár? Helyes! Látja, én rajongok a gondolkodó emberekért. Szeretem őket. Hát kérem uram, képzelje magát az én helyzetembe. Bemegy egy idegen lakásba s ott talál egy teljesen idegen urat, akit sohse látott, akit sohse ismert, akit nem is akart ismerni, se látni, akiről azt sem tudta, hogy a világon van. Kérem, nem furcsa ez? Nem tűnik ez fel kegyednek?

No ez már sok, ez a példátlan arcátlanlás annyira meglepett, hogy az első pillanatban még szólni sem tudtam. Csak lassan tértem annyira magamhoz, hogy rá rivalhattam.

— Takarodjék! — kiáltottam fel elfojtott dühvel, erélyes kézmozdulattal ajtót mutatva, — takarodjék!...

Ujabb meglepetés! A vendégem nemesak, hogy nem takarodott, hanem még csak egy arcizma sem rándult meg. Bámulatos ez a hidegvér, amitt ez most tanusított. Szinte nem hittem, hogy ez lett volna az az alak, akinek gyámoltalan féltékenysége az előbb majd el nem röhögtem magam.

Főlényes mosolylyal, a világ legtermészetesebb hangján mondta, hogy erre el volt készülve.

— Tudja kérem — folytatta — az én ismerettségem mind így kezdődnek. Azért ne is izgassa magát, mert ez árt a szívujjaink embe reknek. Ön pedig szívujjaink, látom a jobb szeme szívárnyhártyájáról... Igaz! Egyben bocsánatát is kell kérem, amiért be nem mutatkoztam. Tudja, mindig kiszoktam várni a legalkalmasabb időpontot. Tehát van szerencsém, Fráter Leó vagyok, foglalkozásomra nézve, egy gondolom, szálító vagyok, mert mindent veszek és mindent eladok amíg a készletből tart; ha kifogy, akkor egyebet is.

Vagy én vagyok bolond vagy ő nagyon okos, de még ilyen csodát nem láttam! Keztem kételkedni magamban s csakugyan mintha valami nyomást éreztem volna az agyvelőm tájkán. Bámulatos még az előbbi haragom is eltűnt úgy, hogy elég nyugodt hangon szólhattam hozzá.

— Nagyon szép foglalkozás ez kérem — mondtam kissé kesernyén — és nagyon örvendek a szerencsének, csak azt nem tudom még, mennyiben érdekel ez engem?

— Hisz az fölösleges is! Elég ha én tudom.

— ...?

— De ne gondolja, hogy ez már minden. Dehogy! Azonkívül még jóvendöléssel is foglalkozom. Ön például szerelmi csalódott, a bal felső ajka ideges rángatózásából látom. Mutassa csak a bal tenyerét! Így!... Hát kérem ön egy unicum, egy megtestesült szerencse. Gratulálok!... Önre az életben nagy dolgok várnak, kortársai becsülni és isteníteni fogják és neve halála után egy márvány lapon lesz megörökítve, amelyről a huszon felüli századok bábéi gyermekei szent megihletséggel fogják olvashatni, hogy ön mikor született, mikor halt meg. Nos örül ön ennek?

Örült, tisztára örült. Most már biztosan tudom. Csak az ördög a nyakamra ne hozta volna! Valahogy szabadulni kellene tőle, de hogy? Hátha valami veszélyes örült, valahogy sikerült elszöknie. De úgy tudom, a bolondokat nem borotválják, ez pedig frissen van borotválva, mintha egyenesen a borbélytól jött volna. Azon kívül a ruhája sem olyan, amilyent a bolondnak adnak. Hm... Ugy látszik, ez még nem volt a Lipótmezőn, hirtelen örülhe-

tett meg. Talán éppen ma. Minden esetre vigyázni fogok magamra, nem ellenkezem vele, mindenben igazat adok neki, hogy föl ne dühösítem. Majd csak jön érte valaki.

— Valóban — szólottam elismerően egy kis kényszeredett mosolylyal — ennek valóban örülök. Egyben bámulatosam fejezem ki ön iránt. Uraságod talán az orvosi fakultást is elvégezte, szívujjaink legalább pontosan eltalálta.

— Ja ja — vágott szavamba egy megvető kézmozdulattal, bár dicséretem láthatóan jól esett neki — önök azt hiszik, hogy csak az tudhat, aki tanult. Mekkora tévedés, mily elmaradottság, mily ferde világnézet!... Uram, nem tanulni, hanem tudni kell! Mi elmék nem tanulunk, csak tudunk!... Azt tudja talán, hogy Hindenburg marsall mazuri csatáját a tanáraitól tanulta? Ördögöt! Dehogy tudja!... Sőt ön még azt sem tudta, hogy ilyen nevezetű csata létezik-e egyáltalán!

Csendesebben hozzá tette:

Megvallom, ezt az egyet én sem tudtam.

Vagy azt hiszi, mikor Paszteur kitalálta azt, hogy mi kell a megveszett franciának, ő is előbb a tanáraihoz szaladt tanulni?... Vagy az az öreg csillagász — nevére már nem emlékszem, mert ez már régebben halt meg — aki ki merete mondani, hogy a föld gömbölyű, ezt szintén az iskolában tudta meg?... No látja, ebben különbözünk mi az átlag emberektől! Hangsúlyozom önnek uram én nem tanultam és nem tanulok, csak tudok!... Én olyanokat is tudok, amiről önnek halvány sejtelmé sincs! Érti?

Mialatt ezeket így elmondotta, beteges izgatottsággal majdnem dühösen sétált a szobában, meg-megállva előttem szenvedélyes gesztusok kíséretében igyekezett magát érthetőbbé tenni. Összeszorított öklével néha egészen az orrom előtt, az állam körül hadonászott és én remegve vártam, mikor sujt már le rám. Félelmemben csak ökle járását néztem, beszédjére már nem tudtam figyelni. Az egész olyan különösnek tetszett, mintha nem is én volnék az, akinek az orra előtt handabandáznak. Szintén öklöbe szorítottam kezem, hogy ha majd kell, készen legyen. Inkább ő, mint én. Az én életem mégis csak drágább nekem. De megdermedve vettem észre, hogy nem bírom mozgatni a karom!... Mintha csak szélütés érte volna!

Még a lélekzet is belém fult!

Halálos izzadság lepelt el. Azt hittem menten végem!

Fráter Leó ur meg beszélt tovább:

— A maga szűk látókörével ön természetesen mindezeket meg nem érti. De ezt ne szégyelje, hiszen nem tehet róla. Arra kérem szünetelni kell. Látja, én mikor legelőször láttam, rögtön tisztában voltam az ön összes bajaival. Szívujjaink is meg reménytelenül szerelmes is, ami azonban mindegy, mert hiszen a szívujj is szívujj, meg a szerelem is szívujj. Egy kutyta. Ha éppen akarja, be is bizonyíthatom önnek egymásodfokú egyenléttel, de azt hiszem fölösleges. Hiszen olyan világos!... Ugyebár, néha nyilalásokat szokott úgy érezni a szive tájkán?... Nos?... Csak bátran, nekem bevallhatja! Ugy értem, hogy a szívujjok és a főverő között a jobb oldalon, mert az ön nyavajája ott fészkel...

Remegve vallottam be, hogy csakugyan így van. S csakugyan mintha már éreztem volna azon a bizonyos helyen ilyen nyilalásokat. Igen, igen! — ha — határozottan emlékszem...

— Rögtön tudtam! — örvendezett az orvosom, mert már annak tartottam — rögtön tudtam! Na de hál' Istennek a kór még nem harapódzott el, most még könnyen segíthetünk rajta. Holnap már késő lett volna... Mondja csak kérem, mivel kezelte eddig?... Vagy várjon, nyissa csak ki a száját! Ugy! Jól van! A nyelvét tegye egy percze félre. Ne oda! A jobb oldalra tegye, mert a balra van szükségem. Na így... Megvan! Köszönöm. Beteheti a száját. Most pedig vegye tudomásul, hogy maga egy örült kakadu! Hát megbolondult ön, hogy ily nagyfokú szívujjaink még aszpirinozik is? A bal felső hátsó zápfogának egyik korhadt üregében találtam még vagy négy-öt gramm el nem használt aspirint. Ugy látszik, kiloszámmra szedte.

Szörnyűlködve csapta össze a kezét:

— Uram, ön egy szerencsés tökfilkó!... Más közönséges ember az ön helyében ilyen gyógy-módszer mellett már régen a tulvilágon elmélkedne a világ mulandóságáról... vagy a lányok csaltságáról... De úgy látom, önre is ráhuzhatom azt a mindig igaz közmondást, hogy „bolondra száll a füst“

De alázattal kérem orvos ur — pityeregtem, az engem környékező mérhetetlen veszedelmeken — hiszen nem a szívujjaim ellen használtam az aszpirint, hanem...

— Ej, ne kotyogjon! — Vágott a szavamba. Bosszant folytonos közbeszólásaival. Nem az a kérdés, hogy mi ellen használhatta, mert ön akár hashártya gyulladás ellen is használhatta, mégis csak a szivét rontotta vele. Már pedig mire van önnek inkább szüksége, a hashártyájára e vagy a szivére? Mit törődik ön azzal, hogy a hashártyája gyulladt-e vagy nem gyulladt? Avagy mi kára van önnek abból, ha a hashártyája ha meggyullad, akár el is ég? Hát mire használja ön a hashártyáját?... Kérem ön megél hashártya nélkül is; de már kérem szépen szív nélkül, uram, hogy lesz már ön újra szerelmes?... Látja, ez a különbség. Az ön kurta esze persze nem képes erre a magaslatra felemelkedni... Tehát beszüntetni! Az aszpirinozást beszüntetni! A jövőben pedig hideg borogatásokat fog rakatni a szive fölé. Kivülről. Időközben aztán nyelhet jó hideg jeget is. A legjobb lesz, ha éjtéligen hideg borogatásokat rakat, éjjel után reggel öt óráig jeget nyel. Nem egyfolytában, mert nem akarom nagyon kifárasztani, hanem csak ötpercenként. Az nagyon jót fog tenni önnek. A jég hűsít, az ön szive pedig nagyon fel van hevülve.

— Igenis kérem alássan — bátorkodtam közbeszólni — csak jegem volna...

— Hát nincs?

Bánatosan ráztam a fejemet:

— Nincs...

— Hm. Ez baj! — folytatta ő. Kissé elgondolkozott, majd hirtelen a homlokára ütött:

— Hopp, megvan! — kiáltott fel, megvan! Majd elmegyünk a Tompába, ott rendel ön egy üveg pezsgőt és el lesz intézve a baj...

— Nem értem, kérem alássan...

— Persze, hogy nem érti! De arra való vagyok én, hogy megmagyarázzam. Ön megrendeli a pezsgőt, mi által jéghez jut, mert a pezsgőt jégben hűtik. Azt hiszem eddig érti?

— Igen is...

— Na már most, ön ötpercenként nyeli a jeget és...

— És?... — jajdultam fel szivszaggatón.

— Mit és? Nincs semmi és. Természetes, hogy a pezsgőt én fogom meginni. Csak nem ülhetek ott önnel tétlenül! Addig pedig míg ez megtörténik, legalább módszeremet fogom önön kipróbálni...

Ezzel Fráter Leó ur keresgélgni kezdett zsebeiben. Remegve kísértem minden mozdulatát: ugyan mit keres, mit akar rajtam kipróbálni? Eszembe jutott az a gyermekkori „kék szakál“, aki a feleségeivel kísérletezett és bizony lapulgatva vizsgálgattam szobám ablakait: ugyan melyiken ugorják ki? Fráter Leó ur úgy látzik hiába kutatta végig külső és belső zsebeit, amit keresett, belső örömmre, nem találta meg.

— Ugyan kérem — szóló végre — nincs önnél véletlenül egy tüzes vas? Az enyémet úgy látom odahaza felejtettem.

— Nincs!... — motyogtam hűledezve — nincs!... Véletlenül nincs...

Elhűlt a vér az ereimben! Még a fogam is vaczogott! Jaj, jaj! — csak az ördög ide ne hozta volna!

— No se baj, folytatta — ha nincs, majd próbálunk mást. Nem fog jeget nyelni, mert a pezsgő nagyon drága. Még békeidején is, hát még most, mikor a husnak az értéke folyton süllyed!...

— Nem, ... emelkedik — igazítottam szerényen helyre nyelvbötlését. — Emelkedik...

— Dehogy emelkedik!... Süllyed az barátom, ... süllyed! Persze ön ezt nem érti...

Nagyon bamba arcot vághattam, mert Fráter Leó ur rögtön magyarázatba fogott.

— Nézze kérem, ha önnek békeidején volt százhatvannyolcz fillérje és elment vele a mézsárosához, kapott érte ugyebár egy kilogramm marhahúst!

— Igen is...

— Helyes, az ön esze nagyon fogékony, még a csimpánznál is gyorsabban tanul. Ha azonban ma el mer menni egyszázhatvannyolcz fillérrel a mézáróshoz, nemesak, hogy húst nem kap, hanem ha nem siet, könnyen kitéhetik a szűrét, azaz kidobhatják... Na már most emelkedés e az önnek, ha önt valahonnan kirugják?

Értelmetlenül rázta a fejét:

— Furcsa ész ez a magáé, furcsa. Nagyon csapongó a logikája. Következtesen kell gondolkozni barátom. Most pedig szedje össze magát és gyerünk. Majd az uton megmondom, hogy hova.

— Igenis kérem mit szedjek össze?

— Mit szedjen össze! Magát szedje össze! Fürödni megyünk a Rimába, mert önnek sürgősen fürdőre van szüksége. Tud e uszni?

— Nem! Uszni nem tudok! — vallottam be szégyenlősen és egy kis kárörömmel is.

Nem? Akkor jó!

— Eszerint nem fürdök! — mondtam inkább, mint kérdeztem, mert bár a fürdést nem láttam oly veszedelmes valaminek, még is megijedtem volna akkor is, ha azt kérdezi tőlem, hogy három gomb van-e a kabáton vagy négy?

— Dehogyan nem fürdik! — vágott türelmetlenül a szavamba. — Éppen azért fürdik! Ha uszni tudna, akkor el se vinném, mert ez a módszerem csakis olyanoknak használ, akik nem usznak. Mint például ön is.

Lelkemet Istennek ajánlva, árnyékként követtem őt a bizonytalanságba. Elkészültem a legrosszabbra. Semmi jót nem olvastam ki a szeméből, igaz, hogy nem is nagyon mertem a szemébe nézni. Lassan kiértünk a Rimához. Ott kikereste Fráter Leó ur a legmélyebb vizet, engem pedig oda állított a partra. Mindez olyan rémes szótlanságban történt, hogy biztosra vettem, valami borzasztó fog most velem történni.

Az előkészületeket rendben elvégezvén, méltóságos testtartással fordult hozzám az én rémalakom:

— Barátom! — kezdte ünnepélyesen, szónoki pózzal. — Ön előtt a gyógyulás legrövidebb útja. Ha kiállja, egy röpké pillanat alatt minden bajától megszabadult! Mert legyen bár betegsége testi, avagy lelki; legyen kolera, reuma, vörheny, gyulladás, tüdő, csueshurut vagy pestis; legyen bár ragadós, legyen szivbeli: e csodavíz ezeket mind elnyeli!

Meghatva saját szavaitól, kis szünetet tartott, majd folytatta:

— Barátom, nincs több mondanivalóm! Használja fel a kedvező alkalmat, keményítse meg szívét, hunyja be a szemét és bátran lépjen egyet előre!

Mivel pedig erre az egy lépésre én semmiféle hajlandóságot nem éreztem magamban, haraggal ugrott hozzám, megragadta a vállam és — a takarítónőm gyöngéd hangon recsegte a fülemben:

— Tekintetes ur, két óra, tessék már hivatalba menni — és tessék megmosdani, mert nagyon tetszett izzadni! *Jurlik Aladár.*

Lakások.

A Tamásfalvi-utcza **DICKMANN**-féle házban **egy 3 és egy 5 szobás** elsőemeleti **lakás** fürdőszobával, és más mellékkel **azonnal is kiadó.**

Hirdetéseket mérsékelt áron e lap **részére** elfogad a **kiadóhivatal Tompa-utcza 10. és Ifj. Rábely Miklós**

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-utcza 20-ik szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy az átvételben késedelmes vevő: Fischer József kiskőrösi cég költségére és veszélyére 1915. évi **július hó 26-án (hétfőn) délelőtt 9 órakor** Jánosiban, Kovács Antal birtokán **10 waggon széna és 10 waggon szalma** nyilvános árverésen kir. közjegyző közbenjöttével azonnali átvételre és készpénzfizetés ellenében el fog adni.

Meg nem felelő ajánlat esetén eladó a tett ígéretet tárgytalanak tekintheti. A vételi illetéket a vevő fizeti.

Dr. Stern Jakab ügyvéd
Rimaszombat.

GÉPÉSZ, MOLNÁR.

Rimaszombat város közelében egy stabil gőzgépes **gőzmalomhoz** katonamentes megbízható **gépész**, ugyanoda szintén katonamentes megbízható szakképzett **molnár** azonnal felvétetik. A fenti állások azonnal is elfoglalhatók. **Bővebb felvilágosítás e lap kiadóhivatalában nyerhető Tompa-utcza 10. sz. alatt.**

Elsőrangú porosz köszönet

dió I-a. osztályozásban, Ferdinand, Gräfin Laura, Morgenroth és Charlotte bányából, nemkülönben hindenburgi (zabrcsei) porosz diókokszot és végül a porosz köszönnel vetekedő petrosényi és pálfalvai köszönet jutányos árban ajánl és már állandóan szállít is

Bodnár Géza Rimaszombat, Andrássy-ut 18. szám.

Egy két középiskolát végzett jobb keresztény fiút

tanulónak

felveszek teljes ellátással, vászon-, divat- és rövidáru üzletemben.

Értekezni lehet levélileg is **Ifj. OTTÓ JÓZSEFNÉL VÁCZ** (Pest-megye).

Haszonbérlet

Rimaszombat város határában levő 22003 négyszögöl **szántó** és 3328 négyszögöl **rét folyó 1915. évi október hó 1-étől** kezdve, több évre, haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet: **dr. Kemény Andor** tulajdonossal **Budapest, II-ik kerület Csalogány-utcza 17. szám alatt.**

Kiadó lakás

A Honvéd-utcza 7-ik szám alatt egy 3 szobás lakás mellékkel **azonnal** kiadó. — Ugyanott négy darab leander is eladó. — Értekezni lehet **özv. Kalla Mihálynéval.**

LECSŐ FERENCZ

szénkereskedő és szódavizgyáros Rimaszombat, Szijjártó-u. 58. sz.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy a közelgő téli időnyre ismételten nagymennyiségű **porosz, salgótarjáni és borsodmegyei**

I-ső rendű köszönnel

birtokába jutottam és így akadálytalanul bárkinek és bárminő mennyiségben **pontosan kimérve** az alábbi mérsékelt árak mellett szolgálhatok:

I. r. salgótarjáni köszönnel mtrm. 3 K
I. r. borsodmegyei „ „ 3 K
I. r. porosz koczka „ „ 5 K

Nagyobb mennyiség átvételénél a vasuti átlomástól házhoz díjtalanul szállítok.

Előjegyzéseket is elfogadok, számos rendelést kérek

kitűnő tisztelettel:

LECSŐ FERENCZ

szénkereskedő és szódavizgyáros
RIMASZOMBAT, Szijjártó-u. 58.

Pályázat.

A „Rimaszombat és Vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezetnél” megüresedett az

üzletvezetői

s megüresedik a

pénztárosnői állás.

Az **üzletvezető** évi fizetése 1800 korona havi utólagos részletekben s 320 korona lakbér negyedévi előleges részletekben. Eredményesen működő üzletvezető számíthat jutalékra, illetőleg fizetésemelésre is. Az üzletbe lépésekor tartozik az igazgatóság kezeihez legkevesebb 2000 korona óvadékot letenni. Állása legkésőbb **szeptember 1-én** elfoglalandó.

A **pénztárosnői állás** lemondás folytán megüresedett. Ez okból ez állásra is pályázatot nyitunk. Fizetés havi 70 korona utólagosan fizetve. Az üzletbe lépésekor 1000 korona óvadékot köteles az igazgatóság kezeihez lefizetni s állását folyó évi **szeptember 1-jével** elfoglalni.

A pályázati kérvények kellő okmányokkal felszerelve az igazgatóság nevére címezendők s augusztus hó 10-ig beküldendők.

1—2

Az Igazgatóság.